Št. 5. V Trstu, v soboto 15. januvarja 1887. Tečaj XII.

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema **opravništvo**, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Edinost

izhaja dvakrat na teden, vsako **sredo** in **soboto** ob 1 uri popoludne.

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov — **Edinost** brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v **Trstu** po 5 nov., v **Gorici** in v **Ajdovščini** po 6 nov.

«Vedinosti je moč».

Deželni zbori.

Tržaški.

IV. seja. Navzočih 34 zastopnikov. Predsednik: dež. glavar Dr. vitez Bazzoni; vladin zastopnik dvorni sovetnik vitez Rinaldini.

Po prečitanju zapisnika zadnje seje čita tajnik predlog sedmerice zborniških članov za razširjenje volilnega reda, po katerem bi se imeli dostaviti prvim trem volilnim razredom trije novi. V prvi vrsti bi šteli oni, koji plačujo čez 300 gl. davka, v drugi plačevalci od 100 do 300 gld. in v III. oni od 25 do 100 gl. Zast. Burgstaller predlaga, da bi se oddal ta predlog na uvaženje in da se poroča o njem uže v sedajnem zasejanju. Sprejme se enoglasno. Zatem predlaga isto o svojem predlogu za volilne pravice v trgovsko komoro poročevalec Combi. Slednjič se sprejmó v drugem čitanju članki postave 24. septembra 1883. in to: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 19, 21 (z dostavko Brunnerja), 23. (z dostavko R. Luzzattoja), 24, 25, 26, 27, (z dostavko Geiringerja), 28, 29 (z dostavko Luzzattoja), 30 (z dostavko Geiringerja), 31 (z dostavko R. Luzzatoja), 33, 35, 36, 41, 45, 46 (z dostavkami Consola), 47, 48, 49, 50, 52, 56 in 75 (z dostavkami Nabergoja). Zast. Nabergoj je predlagal razne olajšave gledé zidališč v okolici, da se namreč nema tako natančno gledati pri kmetijskih hišah na vsa stavbena pravila, kakor veljajo za mesto ter izjemno so iste tudi obveljale.

Kranjski

(Deveta seja, 8. januvarija.)

Ko se prebere in potrdi zapisnik zadnje seje in razdelé došle vloge, se poročilo deželnega odbora gledé bregbranečih stavb na gorenji Savi v pretres izroči finančnemu odseku. Potem dr. Poklukar poroča o porabi izrednega kredita 18.000 gld. za vravnavanje vodá in popravo škode, ki so jih bile napravile povodnji v Radoljškem okraji, ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Poročilo o porabi kredita za poprave poškodb vsled povodnji v okraju Kranjskogorskem in o tem, kaj se je ukrenilo, da se zabranijo daljne nevarnosti pred povodnjami, se vzame odobrovalno na znanje.

2. Deželnemu odboru se naroča v pokritje stroškov za zagradbo potoka Bistrice pri Mojstrani in vodnih zgradb za obrambo te vasi še v tem zasedanji deželnemu zboru predložiti načrt postave.

8. Deželnemu odboru dovoli se za najnujnejše vodne zgradbe v Hrušici, pri Jesenicah ter pri Javorniku in Dobravi pri Zaspih ob teku podkorenske Save — poleg deželne pripomoči 8000 goldinarjev s posebnim zakonom dovoljene za vrejenje potoka Trebiža in za potok Pišenco dovoljenih 1720 gld., kterima vsotama se podaljša dôba porabe za leto 1887. — še daljni izreden kredit do najviše vsote 10.000 gld. za leto 1887., toda s pogojem, da se tudi interesenti pri teh zgradbah vdeležijo z ono pripomočjo, ktera je primerna njihovim interesom pri zgradbi in njihovi premožnosti, in z daljnim pogojem, da si deželni odbor v pokritje stroškov teh vodnih zgradb zagotovi primerne državne podpore.

4. Deželnemu odboru se konečno nalaga o dokonečnem pokritji za vse v smislu predloga 3 izvršene in morebiti še dalje neizogibno potrebne vodne zgradbe v tem okraji deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji predložiti načrt deželne postave, v kteri se je poleg državne in deželne podpore ozirati na primeren donesek interesentov".

Vsi ti predlogi se sprejmó brez vsakterega ugovora in soglasno.

Prošnja županstva v Kranjski gori za podporo k napravi mostú čez Savo pri Gojzdu se izroči deželnemu odboru, da bode reč natančneje pozvedel in privolil primerno podporo. Za vravnavanje Radolne pa se županstvu v Gorjah dovoli 300 gld.

Dr. Bleiweis poroča zatem o stoletnici deželne bolnišnice in predlaga, naj se v nemškem in slovenskem jeziku na svitlo dá zgodovina bolnišnice, ki jo je nemški sestavil pl. Radič, poslovenil pa Cimperman, za kar naj se iz bolnišničnega zaklada dovoli 200 gld.

Deželni zbor brez ugovora pritrdi temu predlogu.

Prošnja Janeza Vertovca na Gočah v Vipavi za sprejem njegove slepe hčere v hiralnico se v rešitev izroči deželnemu odboru; učiteljski vdovi, Matildi Kokalj, se dovoli za tri leta miloščina letnih 100 gld. iz učiteljskega pokojninskega zaklada; prošnja nadučiteljske vdove, Ane Schiller, za povekšanje pokojnine in vzgojnih doneskov se pa ne usliši.

Prošnja krajnega šolskega svèta na Bučki za podporo k šolski zgradbi se izroči deželnemu odboru, da se pri delitvi podpor za leto 1888 na njo ozira.

Krajnemu šolskemu svètu v Prestranku se na njegovo prošnjo odpiše dolg 50 gld. pri deželnem zakladu za šolsko zgradbo; podpornemu društvu modroslovcev na Dunaji se podeli 20 gld.; Jerneju Pečniku za izkopavanje prazgodovinskih starin pa 100 gld. podpore.

Prošnja vodstva Dobrovske ljudske šole zarad podpore za drevesnico se s priporočilom v rešitev izroči deželnemu odboru.

Zadnja točka dnevnega reda bilo je letno poročilo deželnega odbora, in sicer o sklenenih postavah, davkih in deželnokulturnih in zdravstvenih pa osebnih zadevah. Pri deželno-kulturnih zadevah oglasil se je poslanec Kersnik in vladi priporočal, naj bi se pri vravnavanji Kamniške Bistrice in sosednih potokov ne ozirala preveč na interesirane mejaše in dotičnega zakona ne tolmačila prestrogo. Dalje se je sprejel predlog, vladi nasvetovati, naj se Kolpa sprejme v vrsto državnih rek, Beli potok (Weissenbach) pa v vrsto skladnih rek na Kranjskem, in da deželni odbor v porazumenji s koroškim deželnim odborom v to svrho potrebno ukrene. Druga poročila se vzemó na znanje, in potem konča seja.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Z novo nagodbo mej Avstrijo in Ogersko so silne težave. Ogerski ministri so bili zopet na Dunaji, a porazum se ni dosegel; pri prašanji o davku na petrolje se niso mogli zediniti; dogovori so se vsled tega zopet protrgali.

Na Dunaji in v Pragi so zadnji teden delavci sklicali delavke shode, v katerih se je govorilo o ustanovitvi delavskih zbornic. Shodi so se sicer izrekli za ustanovitev tacih zbornic, ali z dotično osnovo, katero so nemški liberalci državnemu zboru predložili, niso bili zadovoljni. V praškem shodu, ki je bil mnogo obiskan od dunajskega, sklenola se je tudi resolucija, naj vlada zastopnike delavskega stanu iz vseh kronovin pokliče v posvetovanje, da pozvé njih želje in pritožbe.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Iz Petersburga poroča nek privatni telegram, da je ruski car poslal grofa Šuvalova v Berolin in na Dunaj, da nemška in avstrijska vlada dovolite, da Rusija za šest mesecev zasede Bolgarijo. — Nam se to poročilo ne zdi dosti verjetno. — Iz Pariza pa se poroča, da bi Rusija sobranje pripoznala, ako bolgarska vlada odstopi. Bolgari bi prav storili, ako bi premislili, da razen moralne podpore nikder nobene druge pomoči ne nahajajo. — Turška vlada je uže dvakrat prosila Zankova, naj pride v Carigrad, da razloži tam, kake razmere so na Bolgarskem, a prvemu vabilu se ni hotel udati, še le na drugo vabilo je sklenol odpotovati v Carigrad. A ko je odpotoval, zbrali so se nekateri pristaši sedanje vlade, ter ga zasramovali in mu klicali: „izdajica domovine, ruski ogleduh itd." in zgodilo bi se mu bilo še kaj hujšega, da niso vojaki ubranili.

Bolgarska deputacija je 13. t. m. prišla v Rim, kder je bila sočutno sprejeta. Grof Robilant se je pri njenem sprejemu sklicaval na svojo izjavo v poslanskej zbornici i na zeleno knjigo, pristavil pa, da je Bolgarija ruskemu svojemu osvoboditelju dolžna udanost i da ni misliti, da bi Rusija raztrgala pogodbe. Bolgari naj se, kakor doslej, zmerno vedó in ker je velika vojna slabemu vselej nevarna, naj skrbé domá za red i naj ne povzročé zunanjih zmešnjav. To je edini svèt, ki ga morejo dati Bolgarom prijatelji in on sam.

Ruski car, kakor se od več strani poroča, pride 22. marcija t. l. v Berolin, da osobno čestita nemškemu cesarja k rojstvenemu dnevu. Za resnico te vesti pa ne dajemo nobenega poroštva.

Na ruskem Poljskem se je izdal ukaz, ki prepoveduje tujim državjanom kupovanje zemljišč v mejnih okrajih, ako si kupovalci niso pridobili ruskega državljanstva i niso uže polnih pet let v Rusiji stanovali. Ukazi zoper jude se tam z največjo strogostjo izvršujejo in vojaške posadke na Poljskem so celo dobile ukaz, naj pri ponudbah za vojaške potrebe jude, kolikor mogoče, izključujejo.

PODLISTEK.

PRAVLJICA.

Spisal Zlobec Anton

Ženska pregreha kaznovana.

Enkrat so bili premožni stariši, imeli so eno samo hčer. Kadar ta njih hči doraste do 18. leta, zašla je z dekletovske poti; stariši niso nič zato vedeli, druzi ljudje se tudi niso zato nič menili. Kadar se je približaval čas njenega poroda, odpravi se ona od doma v oddaljen grunt; tam je porodila zalega fantiča. Ko pa je porodila, vrgla je otroka v skale in rekla: Tukaj postani magari hudič. Kadar je to pregreho storila, šla je domov, doma ni nobeden nič zato vedel.

Dve leti poslej se je ona omožila s poštenim mladeničem in premožnim tako, da so imeli vsega dovolj, imeli so gostilnico s prodajalnico. Ko je minolo leto in dan, porodila je zalega fantiča, kateremu so dali ime „Ljubobrat", fantić odrase in dali so ga v šolo; v šoli se je fantič dodro ponašal, v petnajstem letu je dovršil vso šolo. Fanta je bilo potreba doma, da je pomagal starišem.

En dan ga pokliče oče in mu reče: Ljubobrat, ti veš, da vina nemamo več, ti moraš iti po vina, saj uže veš kam. Dobro, dobro, oče, uže pojdem. Fant vzame potrebnega za pot, obloži mule z sodi in gre; bilo je dva dni hoda; kadar dospe na mesto, ukaže sode natočiti, plača vino, obloži mule pa se odpravi proti domu. Ko je pa bil uže blizo doma, noč ga prehiti, tema je bilo, tudi dež je lil. Kaj naglo se prva mula ustavi in druge za njo, on premišljuje, kaj to pomenja in pravi prvej muli: daj, mala, daj; ona pa se nič ne zmeni, on stopi naprej, da bi videl, kaj to pomenja, pa kako se prestraši, ko zagleda mladeniča zraven sebe. Ljubi prijatelj, nič se ne boj, reče mu tuji mladenič, jaz ti ne storim nič hudega, jaz imam nekaj važnega s tabo govoriti, prosim te, da greš nocoj z mano.

Tako gresta vkupaj naprej, mule pa gredo za njima. Kaj naglo se jima je odprla lepa cesta, cesta je držala v en grad; prideta pred železna vrata, ta se jima sama odpro. Stopita naša popotnika v grad, ustavita se pred vežnimi vrati. Zdaj pravi mladenič: Tukaj razloživa in razložila sta mule in jih deneta v hlev, sode pa v vežo; zdaj pravi: Hočemo en malo večerje napraviti, jaz pojdem ognja iskat, ti pa bodi tukaj; gre, pa k malu se vrne in prinese ognja in pravi: Kaj se ti zdi, ali me dolgo časa ni bilo, dragi moj, jaz sem bil ta čas daleč, ker nisem mogel nikder dobiti, da bi ogenj ne bil podkrižan, zdaj pa takoj večerjo napraviva, in takoj je bila večerja napravljena. Sedeta k mizi in večerjata, zdaj pa je vina manjkalo; vina pa hočem jaz dati, pravi prišlec, imava tudi vina dovolj, pravi tujec, gre in prinese polno čašo vina. Kadar se dobro najesta in napijeta, začne ptujec govoriti. Prijatelj moj, jaz imam nicoj nekaj s tabo govoriti, pa se nič ne boj, kar ti jaz nicoj povem, ti mi moraš zagotoviti, da nobenemu besedice ne črhneš skoz eno leto; on mu zagotovi; zdaj prične tuji mladenič:

Pred vsem ti imam povedati, da midva sva brata. Brata! se zavzame mladenič, ali moji stariši so mi vedno pravili, da nemam nobenega brata. Tvoja mati je mene rodila, pa me je hudiču izdala precej, kakor me je porodila in zato sem jaz tebe tu sem pripeljal, da bi ti mene rešil. Pa kako te morem rešiti, pravi on. Prisezi mi, da nobenemu nič ne poveš, kar te jaz zdaj navadim. On mu priseže, da nobenemu nič ne pove. On pravi: Ti moraš besedo držati, ako ne, gorje tebi in meni, on pravi: Ti se eno leto ne smeš ni prebleči ni umiti, ni počesati niti nohtov ostriči; kakor si zdaj, tako moraš ostati eno leto, danas eno leto pa se umij, prebleci, počesi, ostriži in pridi v cerkev sv. Dominika pod hribom, tam se ustavi pri velikih vratih, pa boš videl, kaj se bo godilo, ti se trdno drži, zakaj kadar bode povzdigovanje, takrat se vsi nečisti duhovi v tebe zalete, ker bodo meni nevošljivi, zato se trdno drži; kadar pa bo maše konec, pridem jaz sam k tebi, tistikrat bom jaz rešen; zapomni si vse dobro. Mej tem je prišel dan, obložita mule, poslovita se in se razideta, pred odhodom si še enkrat strisneta roke.

Mladenič gre proti domu, ves zamišljen v ta čudni dogodek; prišedši domov, razloži mule, spravi sode v klet in gre po svojih opravkih. Ta dan je izšlo vse dobro, drugi dan ga pokliče mati in pravi: Ljubibrat, prebleci se, on pa se je držal, kakor da ne bi slišal; mati tudi molčijo; pride sobota, pride nedelja, pa prebleči se noče, da so stariši rekli, da je zblaznel in so zaprli samega v neko stanico; to je trajalo eno leto, zakaj pred ljudi se ni mogel pokazati.

Leto mine, pokliče svojo mater in jej reče: Mama, pripeljite mi brivca, mati vesela, pošlje hitro po brivca, ki ga obrije; zdaj pravi: Mama, prinesite mi vode; prinese jo, prinesite mi obleke, prinese mu še obleko; zdaj pravi: Mama, jaz grem k svetej maši, napravite kosilo, zakaj pride še en prijatelj z mano. Mati vesela pritrdi. Zdaj se odpravi pa gre; kadar so ga ljudje zagledali, pa so govo-

V nemškem državnem zboru je bila 11. t. m. zopet na vrsti vojaška predloga. Moltke se je zanjo potegnol ter mej drugim rekel, da ne veruje, da bi katera vlada hotela prevzeti odgovornost, uže obstoječe netilo še nakopičavati. Močne vlade so poroštvo mirú; če katera vlada mora delati za mir, gotovo lahko dela Nemčija, ki se hoče le braniti, k temu pa mora biti za vojno dobro pripravljena. Ako bomo zoper voljo primorani k vojni, lahko bomo vojevali, če pa predlogo zavržemo, prav gotovo bomo imeli vojno. Dovolitev za kratko dobo ne bi se mogla sprejeti, ker nova krdela bodo še le po več letih vplivna. — Potem je govoril Bismark ter naglašal najprej to, da vsi vojaški strokovnjaki pripoznavajo potrebo predloge. Naloga poslednjih šestnajst let, ohraniti mir in sprijazniti se z državami, s katerimi smo imeli vojno, ni bila lahka; posrečilo se je to popolnoma z Avstrijo, s katero smo v tako gotovih, zaupljivih razmerah, da prej nikoli še ne tako. Velik vpliv za utrditev mirú je pripisati prijateljskim razmeram treh cesarstev. Naše razmere do vseh vlad so najboljše, tudi do Rusije, zoper katero mi gotovo vojne ne začnemo. Na zvezo mej Francosko in Rusijo pri predlogi gotovo nismo mislili. Meni bi se moralo očitati, da sem izdal državo, ako bi bil le eno trenotje mislil, zarad Bolgarije se z Rusijo zaplesti v vojno. Prijateljstvo z Rusijo nam je važneje, nego z Bolgarijo. — Tudi s Francosko smo v dobrih razmerah, vendar se te težje varujejo, ker se tu vrši še dolg zgodovinski razvoj. Mi smo storili vse, da Francosko pridobimo za to, da pozabi in odpusti ter nemamo nobenega vzroka, v skrbi biti, da nastane vojna mej Nemčijo in Francosko, pa tudi nemamo vzroka, bati se take vojne. Mi Francoske nikakor ne napademo, ali za vojno moramo vedno pripravljeni biti. To je namen te predloge. K ljubu trdnega zaupanja na mirni duh francoske vlade in enega dela francoskega ljudstva ni se zanašati na trajen mir s Francozi. Francoska je močna, vojevita vlast, nje vojska je hrabra in za vojno pripravljena. Mi nikoli ne smemo rok križem držati, naj bo tam še tako mirno. Odgovornosti za mogoče nesrečno vojno vlade nočejo prevzeti. Mi se držimo nepogojno za sedemletno dovolitev predloge; ako k malu ne zadovolite zveznih vlad s popolnim sprejemom predloge; potem bomo razpravljali z drugim državnim zborom. Da smo poprej videli upor, boljše bi bilo, da smo poprej volilce vprašali: „Hočete li nemškej državi dosedanja posestva ohraniti, ali ne?

Windhorst je govoril za triletno dobo ter vprašal Bismarka, ali bi predloga bila brezvspešna, ako se dovoli krajša doba. Bismark je odgovoril: Prašanje je, ali ima biti vojska cesarjeva, ali parlamentova. Glede vshodnje politike pa je omenil, da se Nemčija za avstrijske in Avstrija za nemške interese sme in tudi hoče potegnoti, ali da se ena država za drugo popolnoma žrtvuje, to je čisto nemogoče. Pri interesih, ki se ne tičejo druge države, mora vsaka država hoditi po lastnih potih. Opazka Windhorstova, da je Rusija naša zaveznica, ni resnična. Ako bi nastala vojna s Francozi, ne bilo bi se zanašati na nobenega zaveznika. — 12. t. m. se je razprava nadaljevala; Winhorst je govoril za triletno dobo, Bismark mu je odgovoril in svoj govor končal z besedami: „da od predloge le za en las ne odjenja".

Dne 13. februvarja se je razprava zopet nadaljevala; Richter je govoril zoper predlogo; odgovoril mu je Bismark ter glede bolgarskega prašanja rekel, da se je nemška vlada le toliko vtikala v bolgarske zadeve, da je zabranila smrtne obsodbe zarotnikov, da se je mir ohranil. Proti zahtevanju „Vossische Ztg." in „Germania", naj Nemčija zapre Rusiji pot v Carigrad, opomnil je Bismark, da bi to morebiti bilo v angleškem interesu, mi pa imamo le težko nalogo, ohraniti mir in posredovanje mej prijateljskimi velevlasti. Če nas Rusija napade, hočemo, moramo in bomo se branili do zadnje kaplje krvi. Tako pa Rusija nema vzroka nas napasti in tudi mi ga nemamo, napasti Rusijo. Ne morem umeti, zakaj nas hočejo Poljaki siliti v vojno zoper Rusijo, ker če Rusi zmagajo, vprašanje bi bilo, če bodo Poljaki na boljem. —Potem je govoril še Windhorst in tudi njemu je Bismark odgovoril. Po nekaterih opazkah vojnega ministra se je razprava sklenola. Včeraj je bilo glasovanje in sprejel se je s prečejšno večino predlog, po katerem se sicer dovoljuje zahtevano število vojakov, vendar pa ne za sedem, ampak le za tri leta. — Takoj po tem sklepu je segel Bismark v žep in prečital cesarjevo naročilo, da je državni zbor razpuščen.

Iz Pariza se poroča, da je Bismarkov govor Francoze zadovolil; časniki ga tolmačijo tako, da Nemčija res nema namena Francoske napasti ter izjavljajo, da tudi Francozi nemajo tega namena. „Temps" pravi: „Bismarkov govor Evropo pomiri".

Angleško ministerstvo je zadel nov hud udarec. Minister zunanjih zadev Iddesleigh je 12. t. m. popoludne v Salisbury-jevem uradnem stanovanji naglo zbolel in v malo minutah umrl.

V italijanskej poslanskej zbornici je interpeliral Ferrari, zakaj gosposka v Trstu ni dopustila, da se italijanski razglasi javno na hišna vogla nabijó. Grof Robilant mu je odgovoril, da je avstrijska gosposka rabila svojo pravico, po katerej sme javno nabijanje razglasov tujih držav zabranjati in zato še treba ni, da bi popraševal po vzrokih. Ferrari ni bil zadovoljen s tem odgovorom.

Iz Kabula se piše, da so glavarji doslej še neodvisnega srednje azijskega kanata Vakhan, ki meri 200 štirjaških milj ter ima 400.000 prebivalcev, sklenoli poslati v Taškend poslance, da se dogovoré, pod katerimi pogoji se kanat prostovoljno podvrže Rusiji. Ali ruski generalni governer je iz Taškenda poslal v Vakhan naznanilo, da Rusija vsled dogovora mej Gorčakom in Granville-om v letu 1872 zdaj ne more nobene pridobitve sprejeti; Vahkan mora tedaj ostati še neutralna zemlja toliko bolj, ker tudi Afgani menijo, da imajo pravico do nje.

S Krete se poroča, da je tamošnji governer prosil vojaške pomoči, ker mu je pa turška vlada ni hotela poslati, zato je odstopil. Na Kreti so začeli angleški opravniki podpihovati ljudstvo in misli se, da se Angleška hoče polastiti Krete.

Iz Tonkina se poroča, da se je prve dni t. m. pri Thankoa utrdila velika uporniška četa; Francozi so jo dvakrat zgrabili, pa obakrat bili odbiti; vsled tega se je poslala pomoč polkovniku Brisaud-u.

---

rili. Poglejte, da ni Ljubobrat zblaznel, poglejte, kako lep mladenič je. Kadar so vsi šli v cerkev, on gre za njimi, stopi na cerkvena vrata in čaka konca maše. Kadar je bilo povzdigovanje, vse se je v njega gnetlo tako, da se je komaj zdržal, da ga niso pahnoli s cerkvenega praga; kadar maša mine, tistikrat stopi k njemu njegov brat in mu reče: Brat moj, srečen si ti in jaz, ker sem zdaj rešen.

Zdaj se odpravijo proti domu, po cesti grede govore ljudje: Poglejte, kdo je oni mladenič, ki gre z Ljubobratom, vse se je čudilo, kaj to pomenja. Prideta domov, mati vesela pozdravi tujca, hitro napravi kosilo, sedejo k mizi, pijejo in jedo in se razgovarjajo, vsak eno pove. tako je prišla vrsta tudi na tujega mladeniča, on pravi: Povejte mi vi, mati, kaj taka mati zasluži, ki svoje lastno dete hudiču izda? ona nepomislivši, kaj je naredila reče: Poklenskega ognja! To je res, pravi on, tako ste vi z mano naredili, ko ste me porodili ter me v skale vrgli; ona od velike sramote gre v zgornjo sobo in skoči skozi okno, da se je precej ubila. Mladenič je bil rešen, mati pa je pala v peklenski brezen, ki si ga je sama izvolila.

Poglejte, kako se pregreha kaznuje.

DOPISI.

Trst. 12. januv. [Izv. dop.] (Mestno svetovalstvo in resolucija proti škofu. — Mrzli škrofci na Lahone. — Opazke.)

Državniški čin naših rudečkarjev, boljše njihovega leibjurista Piccoli-ja še vedno rogovili po glavi raznim rudečim v Trstu in Istri. Da bi vsej stvari vendar dali kaj veljave, zato so si naročili odobrovalne izjave iz Istre. Še le te dni smo čitali v ital. listih, da je srenjski odbor iz Portlja, od kder je doma poznani magistratov sluga in eksekutor Visentini v Barkovljah, sklenol, da pošlje čestitko mestnemu zastopu tržaškemu zato, ker je sklenol ono jako smešno resolucijo proti tržaškemu škofu in njemu podrejenej duhovščini. — Slavne Portlje so kazale pot, katero je hotelo nastopiti tudi kopersko mestno svetovalstvo. V sredo je imelo to starešinstvo sejo, katerej pa je prisustoval tudi koperski glavar, vitez Bosizio. Župan Kobal (kako italijansko me to!) je začel svoj govor, v katerem je hvalil odločnost tržaških mestnih očetov in predlagal, da se pošlje tem tržaškim vrlinom čestitka zarad uže znane resolucije. Ali, komaj konča župan Kobal, ko se oglasi glavar vitez Bosizio in pravi, da take demonstracije ne spadajo v področje mestnih zborov, ki se imajo v prvej vrsti baviti z dobro upravo občinskega premoženja, in da vsled tega ne dopušča, da bi se o tej stvari glasovalo. — Župan in mestni očetje so začeli na to močno protestovati, ali glavar se ni dal ugnati v kozji rog, in ker se mestni očetje le niso hoteli pomiriti in odstopiti od nepotrebne zaupnice, zato je energični glavar izjavil, da je konec seje in povabil mestne očete, naj gredo lepo mirno domu.

Tako se je žalostno končala v slavnih Portjah začeta brezumna demonštracija. — To bode menda tudi dobra mrzla kopelj za naše mestne očete.

Tržaški škof je sklical v sredo pastoralno konferencijo, katere so se udeležili mnogi duhovni. — To ni nič kaj posebnega; ali iredentarski listi, ki ne poznajo dolžnosti in pravic škofov, kateri redno vsako leto sklicujejo svojo duhovščino v take shode, so to konferencijo drugače razumeli in zasukali; oni so pisali, da se je na tej konferenciji č. duhovščina posvetovala o postopanji proti zloglasnej resoluciji mestnihočetov, in da se je te konferencije udeležil tudi odbor tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda.

Zadnje so iredentarji pridejali iz zlobnosti, češ, duhovščino še bolj osmešimo — Ali revni ti poskusi niso druzega osmešili, kakor rudečo gardo samo, ki ne ve, kaj dela. — Škof tržaški bode uže znal braniti svoje in cerkvene pravice in bombastična resolucija najde borno mestice v papirnem košu.

Vrhu tega pa je prišel tržaškemu magistratu še nek drug mrzli škrofec od zgorej, kateri napravi veliko zlovolje in hrupa mej Lahoni. Došel je ukaz, da imajo magistratu vse oblastnije dopisavati le nemško in nič več laško in da tudi magistrat mora odgovarjati le nemško — razumeva se le uradom.

Pred leti niso na magistratu hoteli prejemati nemških spisov; zdaj pa da bi še celo odgovarjali nemško! — To bode ogenj v strehi, kateri ogenj pa mogoče naše rudečkarje tako zmeša, da začno še bolj netiti in da se morda res iz tega ognja izcimi kako c. kr. glavarstvo za Trst in okolico.

Ako je res, da je prišlo tudi povelje finančnim uradom, da morajo sprejemati slovenske spise in tudi odgovarjati slovensko na nje, potem bi se bilo res prišlo v okom skrajni potrebi, ker znano je, da finančni uradi nočejo nič vedeti za naš jezik. Sicer pa se sliši, da je prišlo to povelje le finančnej prokuraturi.

Ako pa je res, da ni prišlo na vse druge urade, ki se branijo priznati slovenski jezik, potem je dolžnost naših poslancev, da ta pravični ukaz na Dunaju izposlujejo. — Terjajmo dakle, dokler ne zmaga pravica!

V Naklem dné 9. januvarija. [Izv. dop.] Nikar ne mislite, g. urednik, ker prejemate tako silno malo dopisov iz naše županije, da tu spimo. — Vsak, ki bi bil v nedeljo pri nas pri zborovanju in posvetovanju za ustanovitev podružnice „Sv. Cirila in Metoda" sè sedežem v Naklem in sicer za vasi: Naklo, Škocjan, Matavun, Brežice, Dane, Gradišče, Doljne Vreme, Britof, Barko, Vatovlje, Rodik, Lokev in Divačo, prepričal bi se, da imamo mnogo razumnih in narodnih mož v našem kraju.

Ob $3^1/_2$ popoludne zbralo se je pri g. županu, kljubu snežnemu vremenu in slabi poti, sila občinstva in to večinoma razumnih mož.

Škocjanski učitelj Albin Štrekelj, „kot prvi sprožitelj" te stvari, pozdravi došle z gorkimi besedami. Na to je govoril Albin Štrekelj, koji je občinstvu pri koncu ob kratkem prečital in razložil pravila podružnice.

V načelništvo bili so izvoljeni: Ferko Mahorčič, župan v Naklem predsednikom, Albin Štrekelj, učitelj, njegovim namestnikom, Avgust Praprotnik, trgovec v Lokvi, blagajnikom in Janko Štrukelj, učitelj, zapisnikarjem.

Ker je okraj velik in vasi razstresene, volilo se je še 6 odbornikov. Pozabiti ne smem tudi gg. pevcev iz Barke, ki so z svojim vrlim vodjem g. Jankom Štrukeljnom v takem številu nas pohodili ter nas tako krasno z svojim petjem zabavali.

— ć.

Iz Melske okolice 13. januvarija 1887. Dovoli, draga „Edinost", majhen prostorček naslednjim vrsticam, da lehko izvedó Tvoji prijatelji, kako se nam sedaj, v predpustnem času godí — tukaj v Tolminskej Sibiriji.

Prikimala nam je dovolj huda zima. Planina, senožeti, sploh vse leži pod debelo sneženo odejo, tako da kedar še močni vetrovi pihajo, ni skoraj mogoče sosedu do soseda. Tem teže pač je, ako ima človek opravka v kakem bolj oddaljenem kraji, n. pr. v našej hribovskej „rezidenci"; kar pa gotovo sedaj zimski ali boljši predpustni čas, rekel bi, skoraj nikomur ne manjka. Imoviti mladi svet hiti k notarju napravljat si potrebna pisma, da potem vstopi v tisti lepi 7. sakrament. Večni pravdarji komaj čakajo, da mine svetek ali nedelja, da potem urno tekajo k odvetnikom polnit jim s težko prihranjenim ali celó izposojenim novcem njihove vedno izstradane žepe. Pa tudi drugih ne manjka, ki so pa nekoliko bolj oblizani od pravdne znanosti.

Lansko leto, draga mi „Edinost" donesla si nam vest o nekem J... iz B., kateri mi pa ni osebno znan. Pač pa nepričakovani konec o njem. Vedi mi pa draga! da tudi pri nas ne manjka enakih ljudskih pijavk, — črvičev, ki prodajejo ljudsko blagostanje s tem, da sleparijo ubožnejše prebivalce na vse mogoče načine, dokler jim ne vsilijo beraške palice.

O prelepa, pa mirna Melska vasica, vrinol se je pred nekaj leti v tvotjo faro kaj dobro znan S. iz L...šč ter se poprijel trgovstva. Ta človeška kvara ni bila tedajne dni kaj imovita stvar, njegova varčnost ali kaj? porinola ga je na stopinjo prvega našega trgovca.

Naši stari pa pošteni trgovci ne morejo šteti nobeden toliko posestva, kakor prav S. On kupuje hiše po 10 gld. kmetije po 50 gld. pa saj vender ni čuda. Naši vozači mu ne morejo nikoli dovolj kave i sladkorja dovažati, da ne bi mu suhljate stare babice posušile njegove zaloge tako, da je primoran iti z žakelčkom k drugemu trgovcu si vsoditi kilo kavice. Samo lepopisanih piskrov mu pa gotovo ta predpust ne zmanjka, za to jamčim; in še pred Alejujo skupi toliko, da si lehko kupi kmetijo ali vsaj lepo hišo, in ko bi mu par soldičev še majkalo, takoj ogloda prvega, ki pride v kako dotiko ž njim do golih kosti. Ni še davno, odkar se je pripetilo, da je nekemn kajžarju iz Rovne Grahovske občine na čuden pa vendar znan način po sili iztrgal hišo in menda nekoliko drvišča (gozda) za 10 gld. To je poštenjak, kaj ne?

Pri nas pravimo: „velika vrata notri pa tudi ven." Tudi pri našem Rothschildu ni drugače, ako to kolikanj opazujemo Ko mine četrt leta, odpošlje sl. c. k. davkarija svojega rudečekapega hlapca z opominom za zaostale davke. Ta davkarski hlapec obiskal je tudi našega vrlega lihvarja, in prav težko bi mu se bilo gladko, brez dražbe izšlo, ako ne bi si bil zviti lisjak še o pravem času izmislil gotovega sredstva. Najprvo tresel je ženski spol za praznični predpas s prošnjo, da bi mu posodil denarja. Ali naše hribovke so se vender znale kaj dobro odtegnoli nesrečnežu meneč: ženski predpas ni vselej drag. Kaj bode sedaj! Aha! pravo je pogodil. Nekiubožen drvar (Holzknecht) dolžil mu je nekaj borih novčičev na kavi, soli in morda kak glažek žganja. Primoran je bil po sodniškej poti ubožec bogatinove davke nad 100 gld. plačati.

Ljudje! varujte se zapeljivca, kateri hodi okoli vas kakor rujoveč lev in gleda, kedaj bi koga požrl; — tega katerega še ni. Amen! ako te kaj srbi, pa te jaz popraskam! Na svidenje.

Podpečnik.

Domače vesti.

Cesarju dar. Cesar je podaril po uimah poškodovanima občinama Colmo v Istri in Romans na Goriškem po 300 gld.

Imenovanja. Carinski višji oficijal Mavricij Stransky, potem kontrolor solnega višjega urada Ivan Rozzo in carinskega urada oskrbnik Ljudevit Berze so bili imenovani za višje carinske kontrolore pri glavnem carinskem uradu v Trstu.

Vlada in Lloyd. Merodajni krogi trdé, da bo jako težavno doseči porazum mej vlado in avstrijsko-ogerskim Lloydom. V pogodbenem načrtu, kateri je vlada vročila Lloydovemu načelniku baronu Morpurgo, neki so taka zahtevanja, katerih družba ne bo mogla sprejeti, posebno kar se tiče vožnje hitrosti in tarifov, na katere hoče trgovinsko ministerstvo preveč vplivati. Lloydovega načelnika ima vprihodnje imenovati cesar, njegov namestnik pa ima biti Madjar.

† Franjo Erjavec,

eden najučenejih in najplemenitejših sinov našega naroda, zatisnol je za vselej svoje oči; umrl je nagle smrti v noči 13. t. m.

Franjo Erjavec rodil se je dne 9. septembra 1834 v Ljubljani, dovršil ljudske šole in gimnazijo v svojem rojstvenem kraju ter šel l. 1855 na Dunaj, kder je leta 1859 dovršil vseučilišče z najboljšim vspehom, tako sicer, da je bil zarad svoje vzglednosti celo 1 leto prefekt v Terezijanišču.

Leta 1860 je šel za profesorja na gimnazijo v Zagreb, kder je služil do leta 1871 in si je v tej dobi stekel uže prav slavno ime mej našimi brati Hrvati.

Leta 1871 preselil se je v Gorico, kder je bil profesor na viši realki do svoje prerane smrti. Erjavec je bil tudi član Jugoslovanske akademije v Zagrebu.

Omeniti nam je tudi, da so Hrvatje tako spoštovali in znali ceniti redko učenost Erjavčevo, da so mu leta 1877 ponujali mesto profesorja na zagrebškem vseučilišči, katero čast in povišanje pa je on v svojej skromnosti odbil, in tudi se mu je bila Gorica tako priljubila, da se ni hotel ločiti od nje, vsaj je tudi morda slutil, koliko potrebni so njegovi modri sveti goriškim in sploh Slovencem.

Rajnki Erjavec bil je uže kot dijak dober pisatelj. Kot profesor pa je pisal mnogo v Janežičev Glasnik in tudi v hrvatske beletristične liste ter je tudi kot hrvatski pisatelj dobro poznan. Za družbo sv. Mohora spisal je on mnoge in morda najznamenitejše knjige, mej temi je posebno omeniti „Živalstvo“, Prirodopis živalstva s podobami, Naše škodljive živali itd. Za Matico Slovensko pa je spisal učne knjige: Botaniko, Zoologijo, Rudninoslovje. Poleg tega nahajamo njegove spise v Zvonu dunajskem in ljubljanskem in v mnogih drugih listih. Njegove mnoge povesti in sploh beletristične spisi so prav tako, kakor njegove učene knjige trajne vrednosti za naš narod, ne le glede jedra, temuč tudi glede pisave, ker skoro noben naš pisatelj ni tako jasno in lepo pisal, kakor Erjavec; njegov krasen in tako gladek slog v slovenščini ostane slovenskim pisateljem uprav uzor.

Poleg marljive literarne delalnosti se je pa ranjki bavil tudi z drugimi posli v korist naroda; tako je bil vedno odbornik mnogih društev v Gorici in drugod, mnogo, mnogo let je bil jako delalen odbornik Matice slovenske, bil je mej utemeljitelji Narodne tiskarne in Narodnega doma, za katerega je pri vsem tem, da ni imel kapitalov, daroval 200 gld.; podpiral je list „Sočo“ od njega začetka pa do svoje zadnje ure, in Goriškim rodoljubom bil je on vedno neka viša instancija, ki je večkrat z svojo spretno roko poravnala prepire in vplivala v zmislu blaženega, čisto rodoljubnega delovanja. — Toliko je mož storil za naš rod, da si je zaslužil najlepši spomin v srcih vseh Slovencev in ta spomin bode trajal za vse čase, kakor bodo tudi trajala za vselej njega dela.

Prezgodaj nas je zapustilo drago plemenito bitje, ki v svojem narodu ni poznalo in tudi ni imelo sovražnikov.

Na Erjavčevem grobu nas bode danes Slovencev na tisoče, ki vsi bomo iz dna srca žalovali v zdihu: „Hvala Ti, za to, kar si storil svojemu rodu! Večen Tebi spomin!“

Pogreb ranjcega profesorja Erjavca bode denes ob 2 uri popoludne v Gorici. Udeleže se ga tudi deputacije tržaških narodnih društev z venci in vdovi ranjcega so vsa omenjena društva uže včeraj telegrafično izrazila globoko sočutje nad toliko zgubo.

Državni poslanec dr. Ferjančič vabi volilce, posebno Vipavskega okraja, na razgovor v Vipavo v nedeljo, 16. januvarja t. l., ob 3. uri popoludne v grajščinskem cvetličnjaku.

Čitalnica tržaška bo imela danes zvečer plesno zabavo, katera obeča biti jako lepa in močno obiskana.

O Lloydu. Parnik „Titanija“ je odplovil na poti iz Hongkonga v Trst 11. t. m. iz Adena.

Tržaške novosti:

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“ bode imelo jutri ob 5 uri popoludne občni zbor.

Ponarejene dvajsetice. Poročali smo pred kratkem, da se je posrečilo policiji zasačiti ponarejalca denarja Ferdinanda Gregorutti in vso njegovo rodbino. Pozvedelo se je sedaj, da je imel še necega pajdaša, namreč krojača Josipa Zuliani, katerega so tudi uže spravili pod ključ.

Nesreče. Težaku Franju Mayer je padel na Lloydovem parniku Medusa velik omot pamuka na nogo in ga tako ozledil, da so ga morali odvesti v bolnico. — V četrtek zvečer je vozil kočijaž Z. Medrat z 2 konjema po ulici Campo Marzio, kar se mu zgrudi eden konj na tlak in ostane takoj mrtev. Zadel ga je mrtvoud.

Zbolel je na javnej ulici težak Anton Bressemati. Odnesli so ga v bolnico.

Policijsko. Nek potepuh je težaka Romeja Smrdù iz maščevanja tako pretepal, da je moral iti v bolnico zdravit se. Zidar Janez F. se je sprl z 50 letno perico Marijo Dojan, ter jej skoraj levo oko izbil. Vročekrvneža so deli v luknjo. Težak Karol R. je iztrgal služkinji Angeli S. v Greti novčarko iz roke in pobegnol. Prijele so ga straže včeraj popoludne ter našle pri njem še ves ukradeni denar v iznosu 12 gl. 20 nvč. Ženske, ne nosite po ulicah denarja v roki! — Zaprli so 1 postopača in neko malopridno žensko. — Krojač Ivan S. iz Ljubljane se je ustavljal ko so straže prijele neko zloglasno žensko. Zato so stražarji, ne razumeč njegovega junaštva, deli tudi njega v luknjo.

Izpred sodnije. V četrtek je bila razprava proti ital. podaniku, kapitanu in posestniku ladije Benediktu Cappolecchio radi vdeležitve pri ponarejanju javnega papirja, odnosno radi goljufije. Cappolecchio je bil namreč 6. maja p. l. pri tukajšnem trgovcu Josipu Pollak kupil razne predmete, vredne 121 gl., ter poravnal račun z ponarejenimi ital. lirami. Porotniki so glavno vprašanje zanikali ter je bil obsojen Cappolecchio radi goljufije na 5 mesecev ječe in na izgon po dovršenej kazni. — Tereza Potočnik, 28 letna služkinja iz Bleda na Gorenjskem je ukradla meseca avgusta p. l. svojej družici v službi pri g. Hütterottu hranilnično knjižico, glasečo na 700 gl. ter kmalo zatem podigla na isto iznos 50 gl. Pri včerajšnej obravnavi so jo porotniki spoznali krivo tatvine 50 gl., ter je bila obsojena na 4 mesece težke ječe.

Popravek. V zadnjej številki našega lista ostala nam je neljuba pomota, v vesti, kder se govori ob občnem zboru je v naslovu stalo „Porosko bralno društvo“ in mora biti **Proseško** bralno društvo.

Književnost.

Kmetijsko berilo,

Za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk, po nalogu vis. c. k. kmeijskega ministerstva spisal G. Kramer, ravnatelj dež. kmet. šole v Gorici. To je naslov knjigi, katera nam je za novo leto jako dobro došla, ker smo uže davno take knjige pogrešali in s katero sta nam ministerstvo in gospod Kramer jako ustregla. Reči moramo, da uže davno in prišla na svitlo nobena tako željno pričakovana knjiga, kakor je to kmetijsko berilo. — Knjiga obseza 250 strani velike osmerke, v njej se nahaja 83 slik, tisk je lep, razločen, papir najfineje baže, s kratka: knjiga ni le dobra po vsebini, temuč se tudi jako lično predstavlja čitatelju.

Knjiga obseza, kakor kaže uže nje naslov, glavna vodila iz vseh kmetijskih strok in to s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem, Primorskem in spodnjem Štajerskem. — Namenjena je v prvej vrsti ljudskim učiteljem, da se je poslužujejo pri poučevanju v kmetijstvu na ljudskih šolah, posebno na nadaljevalnih tečajih bi mogla služiti kot učna knjiga (berilo). Ali služila bode knjiga prav dobro tudi našim kmetovalcem kot vodilo v raznih slučajih. — Pisana je jako popularno in v lepej, čistej slovenščini, za kar nam jamči uže okoliščina, da jej je korekturo preskrboval sam gosp. profesor Erjavec in da jo je pregledal, predno se je začela tiskati, tudi dež. šolski nadzornik, gosp. vitez Klodič-Sabladoski — vse okoliščine, ki knjigo priporočajo uže à priori.

Da se zopet vrnemo k vsebini, moramo opaziti, da je gosp. profesor Kramer svojo nalogo izvrstno rešil, kajti razvrstil je to vsebino jako praktično in pregledno in nam v kratkih, jasnih stavkih vse predočil, kar je v kmetijstvu najvažnejšega. Kramerjevo kmetijsko berilo ima 13 poglavij, katera so zopet razrejena v okolo 150 podpoglavij. Poglavja so ta le: *I. O rastlinskem življenju.* Kaj so rastline? Kako živé rastline? Kateri so glavni pogoji rastlinskega življenja? *II. O zemlji ali prsti.* Kako je nastala prst in v čem je njena rodovitost? Kako je prst sestavljena? Kako je sestavljena mrtvica in kak vpliv ima na rodovitost žive prsti? Katera prst je najboljša? S katerimi sredstvi zboljšamo fizikalne lastnosti zemlje. *III. O gnoju.* Hlevski gnoj. Gnojišče. Kako je ravnati z gnojem na gnojišču? Kako je ravnati z gnojem na polju? Gnojnica. Človeški odpadki. Pepel in saje. Blato iz ribnjakov in cest. Mešani gnoj (kompost). Apno. Koščena moka. O stelji. *IV. Kmetijsko orodje, s katerim zemljo obdelujemo,* Oralo, 1. Hohenheimsko oralo. 2. Zugmaierjevo oralo. 3. Vidačevo oralo. 4. Amerikansko oralo. 5. Ruhadlo. 6. Obratno oralo. 7. Oralo za oranje spodnje zemlje. Razruševalec, (ekstirpator). Okopalnik. Osipalnik. Kako je treba orati. Brana. Valjar. *V. O setvi.* Stroj za čiščenje semena. Koliko semena smemo posejati. Ali je dobro premenjavati seme? O sejanji. Kedaj naj se seje? Kako se rastline oskrbujejo? *VI. Kako je treba pridelovati poljske rastline?* I. Žito. II. Sočivje. III. Okopavine. IV. Kupčijske rastline. V. Krmske rastline. VI. O travnikih. Košnja detelje, trave in sploh krmskih rastlin. O napravi kislega sena. *VII. O kmetijskem kolobarjenju. VIII. O pridelovanju zelenjave.* O legi vrta. Kaka zemlja je najboljša za vrt? Kateri gnoj najbolje ugaja vrtu? Kako nam je urediti vrt? Kako rastline sejati? Kako napravljati gnojne gredice? Kako se presajajo sajenice? Kako rastline na vrtu oskrbovati? *IX. O sadjarstvu.* Drevesnica. O cepitvi sadnega drevja. Najvažnejši načini cepitve. Kakó se drevesa v drevesnici obrezujejo? Presajanje drevesec. Kako treba drevesa oskrbovati. Precepljivanje dreves. Pritlikavci. Katere sadne vrste naj sadimo in množimo? O porabi sadja. *X. O vinogradarstvu.* Kaka lega ugaja najbolj trtam? Na kaki zemlji trte najbolje rastejo? Kako je treba pripraviti zemljo za vinograd? Katere vrste trt bodemo sadili? O množitvi trt. Kako je treba vinograd nasaditi? Kako treba oskrbovati trte do četrtega leta? O obdelovanju vinogradov. Kako trtam gnojiti? O cepitvi trt. *XI. O kletarstvu.* Trgatev. Kedaj naj trgamo ali beremo? Kako naj grozdje mastimo? Stiskanje ali prešanje grozdja. O moštu. Kakšna mora biti dobra klet. O sodih. Vrenje ali kipenje mošta. Kaj je v vinu? O pripravljanju belega vina. Kako treba pripravljati črnino. Pretakanja vina. Navadne bolezni vina. *XII. O gozdarstvu.* Kako stojimo z našim gozdom? Kaka zemlja in lega ugaja gozdu? O gozdnih drevesih. Kako razvrstujemo gozd? Oskrbovanje gozdov. Kratek navod o pogozdovanji. *XIII. O živinoreji.* O krmi. Kateri so glavni sestavni deli rastline? O redilni vrednosti krme. Kako vrstimo krmo? Kolike krme imamo pokladati živini? V kaki razmeri naj bodo redilne tvarine v krmi? Kako je treba klajo pripravljati? *O govedarstvu.* — Kakšna svojstva ima govedo? O važnosti govedarstva. Nekoliko o govejih pasmah. Katero pasmo izberemo za rejo ali pa za zboljšanje domače pasme? Kako spoznaš starost goveje živine? Vodila o izreji goved. Goveji hlev. O mlekarstvu. O sirarstvu. *O konjarstvu.* — O konjskih svojstvih. Nekoliko o starosti konj. Kakó se merijo konji? Kako hitro raste konj na visokost? Kake lastnosti ima lep konj? O konjskih pasmah. O umni izreji konj. Konjski hlev. *O ovčarstvu.* — O ovčjih svojstvih. Nekoliko o ovčjih pasmah. Pravila o reji ovac. O koristi ovac. O reji prasičev. — Kaka svojstva ima prasec? Nekoliko o prasičjih pasmah. O reji prasičev. O pitanji prascev. Svinjak. O koristi prascev. *O kokošarstvu.* O kokošjih pasmah. *O svilarstvu.* O murbi in njeni izgoji. Kako si pridobimo jajčeca v zalego. Kako se seme ali jajčeca valé? Odgoja sviloprejk. Zapredanje. Bolezni sviloprejk. *O čebelarstvu.* — Nekoliko o svojstvih in življenju čebel. Kako je treba napraviti čebelnjak. Kaj je umetno čebelarstvo? Kako se delajo roji? Čebelarju treba močnih panjev. Kaj nam je storiti z usmrajenim panjem? Griža pri čebelah. Kako naj se čebele pitajo?

Gospodu prof. Kramarju moramo le čestitati, da je našemu narodu tako koristno in ob enem jako ceno knjigo preskrbel in želeti je, da se knjiga mej slovenskim občinstvom, posebno mej č. duhovščino, učiteljstvom in mej kmetovalci močno razširi ter da se uvede tudi v ljudske šole, kder gotovo vcepi našej učečej se mladini veselje do napredovalnega kmetijstva, ki je podlaga blagosti našega naroda in v obče Avstrije kot eminentno kmetijske države.

Hvaležni moramo biti tudi ministerstvu kmetijstva, da je z doprineskom za tiskovne troške omogočilo, da se more knjiga, ki bi sicer morala stati nad 1 gld., za polovico te svote prodajati. — Knjiga stane namreč le 50 soldov in po pošti pošiljana 55 soldov.

Naročiti se more v **„Tiskarni Dolenc v Trstu“**, katera tiskarna je knjigo zgotovila.

Listnica uredništva.

Gosp. Vekoslav Orel v Ponikvah. Radi potrjujemo, da tudi Vi niste spisali in nam poslali dopis iz Avberja, zarad katerega je toliko prepira.

Listnica upravništva.

Gosp. Franjo T Jan. Brdo. Poslane 4 gld. smo vknjižili na tekoče leto. Kaj pa II. polletje 1886?

Tržno poročilo.

Kava — dobra kupčija, vsled ugodnih poročil iz inostranskega, cene jako trdne; prodalo se je te dni 2000 vreč kave Rio po f. 83 do f. 90.—, 500 Rio lavé f. 89 do f. 98, 3000 vreč Santos f. 82 do f. 92, 500 vreč Java Mal. f. 92 do f. 98.—, Ceylon plant stane f. 100 do f. 139.

Sladkor — slaba kupčija po nespremenjenih cenah. Prodalo se je te dni 6000 vreč sladkorja po f. 18 do f. 20.50.

Sadje — slaba kupčija cene šibke. Pomeranče po f. 2 do f. 4, limoni po istej ceni; — mandlji f. 70 do f. 75, dalmatinski s certifikatom f. 80 do f. 82.—, fige v vencih f. 10 do f. 11 — rož či grški f. 5.—, pulješki f. 10 do f. 11.—, opaša f. 20 do f. 21.—, cvebe navadne f. 14 do f. 17, cvebe Elemé f. 18 do f. 26, Sultanina f. 20 do f. 30.

Olje — mlahova kupčija. — Jedilno stane f. 35 do f. 39.—, namizno f. 48 do f. 65.

Petrolje — rusko for. 7.50, amerikan-ki for. 9.25.

Domači pridelki — fižol slabo obrajtan, rudeči f. 8. do f. 8.50, bohinec do f. 9.50 do f. 10, koks f. 11.— Maslo dobro štajersko in Kranjsko f. 80 do f. 85, najfinejše do f. 90.

Žito — popolnoma zanemarjeno, cene nespremenjene.

Les — slaba kupčija, deske colane kranjske so šle te dni po f. 40 do f. 42

Seno — iskano in se plačuje dobro Konjsko dobro je šlo te dni po f. 1.60 do f. 1.70, volovsko f. 1.80 do f. 2.10.

Borsno poročilo.

Včeraj je bila borsa jako dobre volje in so kurzi celó viši postali, ali denes je borza zopet vznemirj na vsled poročil iz Pariza in Berolina, da je bil razpuščen nemški državni zbor.

Službeno potrjena spričevala o švicarskih krogljicah lekarničarja R. Brandta. Dasiravno dandanes švicarske krogljice ne manjkajo skoraj v nobenej družini ne v mestih ne na deželi, je dal gosp. Brandt vendar zahvalna pisma, koja so mu zadnji čas prispela, službeno potrditi, da more tako uradnijam in občinstvu jamčiti za resničnost zahvalnih pisem, katera se oglasujo po časopisih. Nobena druga priprava dosedaj ni imela takih dokazov svoje vrednosti, ter se more res vsakdor prepričati, da ga ni boljšega sredstva proti zaprtju, krvi, glavobol itd., kakor švicarske krogljice lekarničarja R. Brandta, katere se dobe v škatuljicah po 70 kr. po vseh lekarnah.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

ozdravila me je kakor po čudežu od najhujših želodčevih in telesnih bolečin, koje so me celih pet let neznano mučile in proti kterim mi najimenitnejši zdravniki Vicenze, Milana, Como in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz na Gališkem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za gld. 1·36 po poštnem povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki. 50—3

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v lekarnah: Biasoletto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saraval, za magistratom, Serravallo, Udovicich in Zanetti in v večjem delu lekarn na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji.

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu priporoča **veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo.** — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100 1

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva	gld.	3,300.000·—
Reservni fond od dobičkov	»	536.622·02
Posebna reserva dobičkov od zavarovanja na življenje		150.000·—
Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov		161.500·—
Premijna reserva vseh oddelkov	»	7,342.780·36
Reserva za škode	»	267.601·—
V portfelju:		
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih	»	16,954.118·57
Skupni znesek vseh škod plačanih od l. 1838 do 1883	gld.	114.949.847·01

Urad ravnateljstva 2—24

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Nič več kašlja!

Prsni čaj

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak **kašelj**, se tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih raztlin in čisti kri ima dober okus in velja en zavoj za **8 dni 60 n.**

Omenjena lekarna izdeluje tudi *pile* za *prestenje* života in proti **madrona** iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. **Ena škatlja velja 30 sold.**

Plaštr in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelej koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa **20 soldov**. — Ena steklenica tinsture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni **ROVIS**, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni v Ajdovščini v lekarni Gullelmo. 10—10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Na obroke! (70—33)

daje pohištvo tapecarije, razno strižno blago za obleke, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Legna štv. 1 P. II.

Naravno olje

iz jeter od polenovke (Baccalà).

najizbornejše kakovosti kojega z dobrim vspehom zakazujejo najboljši mestni zdravniki. — Iz iste kakovosti napravlja se tudi zeleno ali jodoželezno (ferrato) olje. Zaloga v lekarni *G. R Rovisa* Corso štev. 47. 10—10

Zgubljene in oslabljene

moške moči in nezmožnost

Gotov pripomoček! Vsakdo se popolnoma ozdravi z **gentalnim ogljenčevim slapom** brez nasledinjih notranjih neredov na gotov način in za vedno, često krat celo v dobi 2 dni, celo navidezno neozdravljiva nezmožnost v vsakej človeškej dobi kakor tudi polucije, sè prijetnim, neučutenim, zunanjim zdravenjem. 26—52

Svedočbe slavnih profesorjev in zdravniške brošurice, na tisoče zahval od popolnoma ozdravelih osob svetujo vsem bolnim rabo ogljenčevega slapa, ki garantira gotov in trajen vspeh.

Popolna priprava z dotičnim poukom in zdravniškimi spričevali fior. **5.80.** Pri pošiljatvi se dobro pazi, da se ne spozna kaj zavoj zadržuje in od kod prihaja.

Zavod za ordinacije za tajne bolezni:

Dr. Karol Altmann

Dunaj

VII. Mariahilferstrasse 80.

Velika zaloga **šivalnih strojev**, izvornih za vsako porabo.

Skladišče **trdnih blagajnic**, koje ni mogoče razbiti a sigurne so proti ognju.

Velik izbor **svetilnic za petrolje**, finih in prostih, za obesiti in za prenašati.

Prodaja vsakovrstnih **priprav za popravljanje in pripravljanje strojev**, s posebno delalnico kovača in mekanika; prejemajo se poprave vsakojakih strojev pri

FILIPU BATICHU

Trst, via dell' Acquedotto št. 23.

Naročbe izvršujejo nemudoma povzetjem

Cene ne boje se konkurence. 13—20

Voščilo in priporočilo.

Visokočastiti duhovščini, in vsem cerkvenim predstojnikom, vošči podpisana srečno novo leto, in prip roča svojo bogato zalogo raznovrstnega blaga, vsakakorsno cerkveno obleko, posebno lepe svilnate izdelke za bandera, baldahine itd itd Podnisana sprejema in vestno izvršuje vsako dotično naročilo, in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Prosi tudi visokočastito duhovščino, naj blagovoli vsa naročila pridržati njene pa oddajati onim potovalnim agentom, kateri so vsi z židi v zvezi.

Ana Hofbauer.

kupčija s cerkvenim blagom

6—6 Ljubljani, gledališke ulice št. 14.

Priznano nepokvarjene

izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. 3—6

Marijaceljske želodčne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodcu Neprecenljive dobrote je posebno vpliv ujihov pri notečnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodčnem kataru, gorečiče (rzavci) pri preobilnej produkciji slin, rumenici bluvanju in gnjusu glavobolu, (ako boli iz želodca) krč v želodcu, zabasanji, preobilnosti jedi in pijač v želodcu, proti glistam, bolezni na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himorojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov Glavni zalog ima lekarničar „k angelju varhu". 53—2

Dr. Brady Kremsier, Morava.

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I. Seravallo blizo starega sv. Antona

Lekarna

Trnkóczy,

zraven rotovža

v Ljubljani

na

velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana **najboljša** in **sveža** zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prijeli pi menih zahval o naših **izborno skušenih** domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczy-jevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajerskem) ena pa v **Ljubljani**. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da nasl v tako le napravi: Lekarna **Trnkóczy** poleg rotovža v **Ljubljani.**

Marijaceljske kapljice

za želodec, katerim se ima ta tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh bolnih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, kolike, zlatenico, bljuvanje glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlatožilo.** Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste **istinite MARIJACELISKE kapljice** dobivajo samo v lekarni **TRNKOCZY**-ja, zraven rotovža na velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

(**Gicht**), je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **»cvet zoper trganje** po **dr. Maliću«** z zraven stoječim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

(Schutzmarke)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za **odrasle** in **otroke**, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica **56** kr, 1 tucat **5** gl. Samo ta sirup za **56** kr je pravi.

Kričistilne krogljice,

ne smele bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavo ólu, otrpnelih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznij, kašlja, pljučnih in vratnih boleznij. ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle i iskrene.

Kravedajo mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja 1 50 kr., 5 zamotkov **samo 2** gl.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje pomaga pri prerégu žil, otekanji kolen kopitnih bolezni, otrpnenji v boku, križ itd. otekanji nog mehurjih na nogah, izvijanji t.d. čanji se la.opravse sušia itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlevih. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred **samo 4 gld.**

Vsa ta našteta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in vsak dan s pošto razpošiljajo 7—12

Singerstrasse Nr. 15, zum goldenen Reihsapfel.

J. PSERHOFER-jeva Apotheke in Wien

Kričisitilne — nekdaj universalne krogljice zvane, za katilo res zadnje ime, kajti ni skoraj bolezni, v kojej ni te krogljice tisočkrat ne pokazale svojega čudotvornega uspeha. V najhujših boleznih v kojih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je po teh krogljicah nesterokrat in v zelo kratkem času popolno ozdravljenje zgodilo. Jedna škatljica z 15 krogljicami stane 21 kr. jeden zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. pri nefrankirane pošiljatvi po povzetji 1 for 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatev: 1 zavitek: krogije f. 1.35. 2 zavitka f. 2.30. 3 zavitki f. 3.40, 4 zavitki f. 4.10, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Man) ket jeden zavitek se ne pošilja).

Došlo nam neštevilo pisem v kojih se kupčevalci in rabilci teh krogljic zahvaljujejo za ozdravljene iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskusil se s temi krogljicami zdraviti jih priporoča i drugim.

Naj sledè tu nekatera teh zahvalnih pisem:

Lemberg, 15 maja 1883.

Blagorodni gospod! Vaše krogljice delajo kar čuda, one nemajo enake drugim hvalisanim pomočkom, temveč v resni i pridobé zdravje v em, ki jih rabijo.

One krogljice ki sem jih o velikonoči naročil, sem skoraj v e razd l mojim znancem in prijateljem in vsem sosedom, celó starc, bolane in hirajoče osebe so po njih nazaj zdravje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na boljše obrnila. Jaz Vas prosim zato, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Zahvaljujem se Vam srčno jaz in z menoj vsi drugi, ki so rabivši Vaše krogljice ozdravili.

Martin Deutinger.

Bega Szt. György 16 febr. 1882.

Velecenjeni gospod! Ne morem se Vam zadosti zahvaliti za Vaše krogljice ker uže mnogo let je moja soproga bolehala na zaprtju čev ter le Vašim krič stilnim krogljicam se ima zahvaliti, da če tudi ni še popolnoma ozdravela ter mora še kdaj pa zdaj kako vzeti, vender se jej je ona mladeniška svežost povrnila, da more sedaj pri svojih opravkih biti. Prosim da to mojo zahvalo razglasite, da jo spoznajo vsi bolni ter da mi pošljete še dva zavitka krogljic in dva kosca kitajskega mila.

Z odličnim spoštovanjem

Alojz Novak, cvetličar.

Vaše blago odjel Gotov, da morajo vse Vaša lečila biti enakega dobrega vspeha kakor vaš znani ledeni balzam koji je v mojej družini mnogim starim ozebikam konec storil, čeprav sič kaj rad ne zaupam onim tako imenovanim universalnim pomočkom, venlar sem odložil si Vaših kričistilnih krogljic vkupiti, da z njimi prerenem dol goletno hemorojdalno bolezen. In res izpovedati moram, da mi je Vaše sredstvo po štiri dnevnem uživanju mojo staro bolezen odvedlo ter da ga sedaj mojim znancem gorko priporočam. Dopuščam Vam, da te moje vrstice objavite, ali brez mojega polnega podpisa udani C. T.

V Beču, 20. februarja 1881.

J. Pserhofer-jev Ledeni balzam uže mnogo let za najboljši pomoč k spoznan proti ozeblinam vsake vrste kakor tudi proti star m ranam itd. 1 posodica 40 kr.

Balzam za goltanec zanesljiv pomoček proti debelemu vratu, 1 pos. 40 kr.

Živenska esenca (praške kapljice) proti pokvarjenemu želodcu, slabi prebavi, vsakovrstnem trženju v dolenjem telesu, izborno domače vračilo 1 flacon 20 kr.

Trpotčev sok občno znano izvrstno zdravilo proti kat ru, hripavosti, trdovratnemu kašlju itd. 1 steklenica 56 kr.

Amerikansko mazilo za trganje po udih, najboljši pomoček proti protinu in drugim reumatičnim bolestim v hrbtenem mozgu, migreni, nervoznim zobo olim, glavobolim, trganju v ušesih itd. itd. 1 gld. 20 kr.

Pserhoferjeva tannokininska pomada uže mnogo let od zdravnikov pripoznana kot najboljše sredstvo za rastje las. Lepo opravljena škatljica 2 gold.

Universalni plaštr profes. Steudela proti vsakovrstnim ranam, gnjusnim ulesom, celo proti starim ulesom na nogah, ki se zdaj pa zdaj znovič odpirajo, proti črvu na prstu (Fingerwurm) itd. 1 pos. 50 kr.

A. W Bulrichova universalna čistilna sol. izvrstni pomoček proti vsem nastopkom slabe pribave kakor: glavobolu, trganju v glavi, zelodčni in krču, hemorojdalnim bolestim, zapeski itd. 1 zavitek 1 gld.

Tekočina iz alpinskih trav W. 6. Brnhard-ov 1 steklenica f 2.60, ½ steklinice f. 1.40.

Očna esenca za oči Romerhaus n-a, 1 steklenica f. 2.50, ½ steklenice f. 150.

Francovo žganje 1 steklenica 60 kr.

Prah za znoj na nogah 1 škatljica 50 kr.

Vdobivajo se vedno vsakovrstna homeopatična zdravila.

Izven imenovanih izdelkov vdobivajo se še druge farmaceutične specijalitete ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene:

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju Pri prejšnjej dopošiljatvi denarja (najbolje po poštnej nakaznici) stane porto gosti manj nego pri povzetju (10—12).

8—12

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja,

povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**, Via del Teatro 1 (Tergesteo.)

Lastnik društvo „**Edinost**". Izdatelj in odgovorni urednik **Viktor Dolenc.** Tiskarna **V. Dolenca** v Trstu.